

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасының мектепалды топ (5 жастағы) балаларының біліктері мен дағдылары бойынша күтілетін нәтижелер

1-параграф. Физикалық қасиеттерді дамыту

Күтілетін нәтижелер:

сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүреді, белгі бойынша заттардан бір қырымен аттап жүреді;

ересектің белгісімен тоқтап, қозғалыс бағытын өзгертіп, заттардың арасымен, жіптерден аттап жүреді;

жүруде тепе-теңдікті сақтайды;

әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіреді;

белгіленген жерге дейін жылдамдыққа жүгіреді;

заттардың арасымен төрттағандап еңбектейді;

әртүрлі тәсілдермен заттардан еңбектеп өтеді;

бір гимнастикалық қабырғадан екіншісіне ауысып, өрмелейді;

заттардың арасымен секіреді, оң және сол аяқты алмастыра отырып, арқаннан, сызықтан секіреді;

тұрған орнында айналып секіреді;

допты жоғары, жіптің үстінен лақтырып бір қолымен қағып алады;

допты еденге бір қолмен ұрып, екі қолмен қағып алады;

бір қатарға бір-бірден тұра алады, бір орында бұрылады;

үш қатарға сап түзеп қайта тұра алады;

музыкамен сүйемелденетін қимылды ойындарда музыкаға сәйкес әртүрлі қарқында қимылдар жасайды;

қимылды ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды;

ұлттық қимылды ойындар, жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға белсенділікпен қатысады;

қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыруда белсенділік танытады;

ойындарда физикалық қасиеттерді: жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік көрсетеді;

төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанай алады;

өз бетінше мұзды жолмен сырғанайды;

шаңғымен оңға және солға бұрылады, айналады;

екі дөңгелекті велосипед, самокат тебеді;

суда жүзуге тырысады, әртүрлі ойындар ойнайды;

спорттық ойындар мен жаттығуларда белсенділік танытады;

гигиеналық шараларды өз бетінше орындайды;

шынықтыру шараларының маңызы мен қажеттілігін түсінеді;

гигиеналық шараларды жүргізуде бір-біріне көмектеседі;

өзіне – өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын біледі;

салауатты өмір салтының құндылығын түсінеді.

2-параграф. Коммуникативтік дағдыларды дамыту

Күтілетін нәтижелер:

сөйлеуді дамыту бойынша:

ана тіліндегі барлық дауысты дыбыстарды анық айта алады;

сөздегі дыбыстардың орнын анықтайды;

айтылуы және дыбысталуы ұқсас дауыссыз дыбыстарды анық айтады;

артикуляциялық жаттығуларды жасауға қызығушылық танытады;

сөздерге дыбыстық талдау жасай алады;

сөйлегенде зат есімдерді, сын есімдерді, үстеулерді, көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолданады;

зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдерді зат есімдермен байланыстырып айтады;

қазақ халқының құндылықтарын құрметтейді;

хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді қолданады;

құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасай алады, әртүрлі ойындарды бірге, келісіп ойнайды;

әңгімелесушіні мұқият тыңдап, сұрақтарды дұрыс қояды және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап береді;

негізгі ойды дұрыс тұжырымдайды, өз пікірін айтады;

әңгімелерді бірізді айтып береді;

ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шығарады;

бақылаулар мен сюжеттік суреттер бойынша әңгімелер құрастырады;

әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті, әдепті ұстайды;

көркем әдебиет бойынша:

шығармалардың мазмұнын эмоциямен қабылдайды;

себеп-салдарлық байланыстарды, әдеби жанрларды ажыратады;

өлеңдерді мәнерлеп, интонациямен оқиды;

мазмұнның бірізділігін сақтай отырып, шығарма мазмұнын қайталап айтады;

кітаптарға қызығушылық танытады;

кейіпкердің ерекшеліктерін жеткізу үшін мәнерлілік құралдарын қолданады;

кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіреді;

көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналауға қатысады;

рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын береді;

қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі, дербес орындайды;

түрлі дереккөздерден алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөліседі;

айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіреді;

сөйлегенде мақал-мәтелдерді қолданады;

сауат ашу негіздері бойынша:

сөздің мағынасын түсінеді;

сөздерге дыбыстық талдау жасайды: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтайды;

сөздерді буындарға бөледі, олардың саны мен ретін анықтайды;

берілген буынға сөз құрастырады;

сөздегі буындардың санын анықтайды;

үш-төрт дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайды;

сөйлем сөздерден тұратынын біледі;
берілген сөздерден жай сөйлемдер құрастырады;
каламды дұрыс ұстай алады;
жазу парағында бағдарлай біледі, жазу жолы мен жоларалық кеңістікті ажыратады;
дыбыстардың белгілерін ажыратады (дауысты/дауыссыз);
геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын контурдан шықпай бастырады, бояйды;
түрлі сызықтарды салады;
қолды жазуға дайындауға берілген тапсырмаларды қызығушылықпен орындайды;
қазақ тілі бойынша:
қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіреді;
ауызекі сөйлеуде көркем сөздерді қолданады;
қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, һ дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтады;
сөздегі дыбыстардың орнын ажыратады;
қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған бұйымдарды біледі;
киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды білдіретін сөздерді біледі;
азық-түлік атауларын атайды;
аңшылық кәсіпке, мал өсіруге байланысты, егіншілік кәсіпке байланысты сөздерді біледі және оны ауызекі тілде өз бетінше қолданады;
туыстық қарым-қатынасты білдіретін сөздерді біледі;
өзінің бауырлары, туыстары, ағайындары, отбасылық мерекелер, басқосулар, тойлар, салт-дәстүрлер туралы айтады;
өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтарды жатқа айтады;
жұмбақтардың жауабын табады;
шешендік өнерге, айтыс өнеріне қызығушылық танытады;
сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолданады;
интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолданады;
өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге тырысады;
өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге тырысады, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдайды;
әңгімелесушіге сұрақтарды дұрыс қояды, оған қысқа және толық нақты жауап береді;
таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтады;
тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен, жүйелі түрде жеткізеді;
кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен береді;
шығарманы рөлдерге бөліп сомдайды, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізеді;
тыңдалған шығарманы еркін талқылауға қатысады;
бір-бірімен еркін диалог құрады;
өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастырады;
ойыншықтар мен заттарды 5-6 сөйлеммен сипаттайды;
заттар мен ойыншықтар, сюжетті суреттерді сипаттауда сөздерді дәл және дұрыс қолданады;
берілген мәтіннің басталуын және соңын ойдан құрастырады;
ересектермен қарым-қатынас жасауда өз ойын еркін жеткізеді.

3-параграф. Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту

Күтілетін нәтижелер:

жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден құрады;

жиындарды бөліктерге бөледі және оларды қайта біріктіреді;

10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды біледі;

"Қанша?", "нешінші?" сұрақтарын ажыратады, оларға дұрыс жауап береді;

теңсіздіктен теңдік немесе теңдіктен теңсіздік шығарады;

әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыра алады (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы);

заттардың ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтайды;

заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастырады;

заттарды салыстыруда беттестіру, қасына қою және жуппен салыстыру тәсілдерін қолданады;

геометриялық пішіндерді (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) ажыратады және атайды;

қоршаған ортадан геометриялық фигураларға ұқсас заттарды тауып, олардың пішіндерін анықтайды;

қағаз бетінде бағдарлай біледі, апта күндерін, жыл мезгілдері бойынша айларды ретімен атайды;

заттарды кеңістікте орналастырады, қозғалыс бағыттарын біледі;

пазлдарды жинайды, логикалық ойын тапсырмаларын орындайды;

түрлі сызықтарды салады.

4-параграф. Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту

Күтілетін нәтижелер:

сурет бойынша:

заттардың жазықтықта әртүрлі орналасуы мүмкін екендігін түсінеді;

тірі табиғат заттарының бейнелерін күрделі емес қимылдар мен қалыптар арқылы жеткізеді;

түстерді өз қалауы бойынша таңдайды;

бояуларды қолдануды, бояғышта акварельді сумен араластыруды, қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояуды біледі;

өз жұмысының нәтижелерін бағалай алады;

сурет салуда әртүрлі техниканы қолданады;

парақтың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратады;

жаңа түстер (күлгін) және реңктерді (көк, қызғылт, қою жасыл) бояуды араластыру арқылы шығарады;

қазақ ою-өрнектерінің түрлерін біледі;

ою-өрнектермен қазақтың ұлттық киімдерін салады;

оюды өз бетінше ойдан салады;

ұжыммен бірге жұмыс істейді, міндеттерді өзара келісіп орындайды;

ою-өрнек элементтерін пішіндердің ортасында және шеттеріне салады;

қазақ оюларының элементтерін салады және олармен киімдерді, тұрмыстық заттарды безендіреді;

сюжеттік суреттерді салады;

ұжымдық жұмыстарды орындайды, ойдан сурет салады;
суретті бейнелеуде мәнерлі құралдарды, қазақ оюларының элементтерін қолданады;
сурет салуда ұқыптылықты, қауіпсіздікті сақтайды;
мүсіндеу бойынша:
сазбалшық, ермексаз және пластикалық массадан мүсіндеу ерекшеліктерін біледі;
шынайы бейнесіне қарап және ойдан пішіндері мен өлшемі әртүрлі таныс заттарды мүсіндейді;
қарапайым пропорцияларды сақтай отырып, адам мен жануардың пішіндерін мүсіндейді;
мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолданады;
қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын, тұрмыстық заттарын, зергерлік бұйымдарын мүсіндейді және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен безендіреді;
біртекті заттардан сюжеттер құрастырады, бірнеше пішінді бір тұғырға орналастырады;
ертегілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құрады;
ортақ композиция құру үшін ұжыммен мүсіндеу дағдыларын меңгерген;
мүсіндеген заттарымен түрлі ойындар ойнайды;
жұмысты ұқыпты орындайды, қауіпсіздік ережелерін сақтайды;
жапсыру бойынша:
қайшымен түрлі геометриялық пішіндерді қияды;
таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қияды;
қазақ халқының тұрмыстық заттарын, киіз үйдің жабдықтарын таниды, оларды қиып жапсырады, ою-өрнектермен безендіреді;
жұмыс тәсілдерін таңдайды және түсіндіреді;
бірнеше бөліктерден бейнелерді құрастырады;
сюжеттік композициялар жасайды, оларды сәнді бөлшектермен толықтырады;
жұмысты жеке және топпен бірлесіп жасайды, топтық жұмыста міндеттерді келісіп атқарады;
сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын береді;
шаблондар мен трафареттермен, дайын үлгілермен жұмыс істейді;
геометриялық элементтерден құрастырады, заттарды қазақ ою-өрнектерімен безендіреді;
қайшы мен желімді дұрыс қолданады;
еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтайды;
құрастыру бойынша:
ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастырады;
құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен құрастырады;
өзінің құрастырған құрылысын талдау арқылы тиімді конструктивті шешімдерді табады, оларды құрастыруда қолданады;
бейнені кескіні бойынша қияды;
қалдық және табиғи материалдан құрастырады;
көрнекілікке сүйене отырып, елестетуі, ойлауы бойынша қолдан бұйымдар жасайды;

қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарын, киіз үйдің жасауларын, тұрмыстық заттарын, ыдыстарын таниды, олардың қандай материалдан жасалғанын ажыратады;

ойынға қажетті құрылысты бірлесіп ойдан құрастырады, жұмысты бірге келісіп орындайды, дайын құрылыспен ойнайды;

ұжыммен бірге жұмыс істейді;

жазық қағаз пішіндерді көлемді пішіндерге өзгертеді;

жұмыс орнында қауіпсіздік ережелерін сақтайды;

музыка бойынша:

музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілік танытады;

музыкалық шығармаларға көзқарасын білдіреді, оның сипаты, мазмұны туралы айтады;

қарапайым музыкалық жанрларды ажыратады (күй, ән, би, марш);

әннің басында, музыкалық фразалардың арасында тыныс алуды біледі, бірінші октаваның "ре" екінші октаваның "до" диапазонында жеңіл дауыспен ән айтады;

әннің сөзін анық айтады, музыка сипатын қабылдайды және жеткізеді;

шығарманың жеке фрагменттерін (кіріспе, қайырмасы, соңы) ажырата алады;

қазақ халқының күйші, композиторларын біледі;

таныс әндерді өз бетінше музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды;

әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындайды;

музыкалық аспаптарда қарапайым әуендерді ойнайды;

марш сипатын анық ырғақты жүрумен, музыканың қимыл сипатын – жеңіл және орташа (жоғары-төмен) ырғақпен береді;

заттармен қимылдар жасайды, сюжетті ойындарды сахналайды;

музыканың сипатына сәйкес қимылдарды орындайды;

балаларға арналған музыкалық аспаптарда ойнаудың қарапайым дағдыларын меңгерген.

5-параграф. Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру

Күтілетін нәтижелер:

өзінің болашағына, табысты болу үшін білімнің қажеттігін түсінеді;

еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсінеді;

өз күші мен мүмкіндіктеріне сенеді;

туыстық байланыстарды түсінеді, жеті атасын біледі;

үлкендерді сыйлайды, кішіге қамқорлық танытады;

қолынан келгенше көмектесуге тырысады;

отбасы мүшелерін жақсы көреді, оларға алғыс айтады, сыпайы сөйлейді;

өз ойын түсінікті жеткізеді, өзінің пікірін айтады;

заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтайды және олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттайды;

ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын біледі;

айналадағы заттар, ойыншықтар адамның еңбегімен жасалғанын біледі және оларға ұқыпты қарауға тырысады;

еңбек ардагерлерін, қарттарды құрметтейді, үлкенді сыйлайды, олардың еңбегін бағалайды;

мемлекеттік рәміздерді біледі;

мемлекеттік мерекелердің маңыздылығын түсінеді, оларға белсенділікпен қатысады;
Қазақстанның тұңғыш ғарышкерлерін біледі, оларды құрметтейді;

Қазақстанның әсем табиғаты, көрнекі жерлері мен тарихи орындарының маңыздылығын түсінеді;

қазақ халқының құндылықтарын құрметтейді;

өз Отанын жақсы көреді, Қазақстан әскері туралы түсінігі бар;

Кеңес Одағының батырларын біледі, оларды құрметтейді;

өз іс-әрекеттері мен басқа адамдардың іс-әрекеттерін бағалай біледі;

еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуге ұмтылады;

сеніп тапсырған тапсырмаларды жауапкершілікпен орындауға тырысады;

айналасындағыларға әрқашан әділ болуға, оларға қолдау көрсетуге, көмек беруге тырысады;

балабақшаның үй-жайларында, жақын мандағы шағын ауданда еркін бағдарлайды;

арнайы көлік құралдарының қолданылуы туралы біледі;

өлі табиғат заттарын адамның қолымен жасалған заттардан ажыратады;

тірі және өлі табиғат, табиғат құбылыстары арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды бақылайды және түсінеді;

заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылайды, талдайды, салыстырады, ажыратады;

туған өлкенің ағаштарын, бұталарын, гүлдерін, шөпті өсімдіктерін таниды және ажыратады;

өсімдіктерді бақылап, себеп-салдарлық байланыстарды ажыратады;

өсімдіктерге күтім жасау әдістерін біледі;

жануарларды әртүрлі белгілері бойынша топтастырады;

таныс материалдармен өз бетінше эксперимент жасай алады;

нанға ұқыпты қарайды, адамдардың еңбегін құрметтейді;

Қазақстан аумағында мекендейтін жануарлар мен олардың төлдерін ажыратады және атайды;

төрт түліктің пайдасын біледі, оларды күтіп-баптайды;

жыл құстары мен қыстайтын құстарды ажыратады, құстардың пайдасын біледі, оларға қамқорлық жасайды;

адамның табиғаттың бір бөлігі екендігін біледі;

табиғатты қорғау, сақтау, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы біледі;

тірі объектілердің өсуі мен дамуы үшін су, жарық, ауа, қорек және айналасындағылардың қамқорлығы қажет екенін түсінеді;

қоршаған ортадағы тірі және өлі табиғат объектілеріне қамқорлық танытады;

ата-анасының, жақындарының мамандықтары туралы әңгімелейді, ересектердің еңбегін құрметтейді және бағалайды;

үй жұмыстарына көмектеседі;

кезекшінің міндеттерін, топта және балабақша ауласында шамасы келетін тапсырмаларды өз бетінше орындайды;

ересектердің еңбегін құрметтейді;

Қазақстан Республикасының Президентін біледі, оны мақтан тұтады;

жол қозғалысының қарапайым ережелерін біледі;

қоршаған ортада, табиғатта тәртіп ережелерін біледі;

өз өмірінің қауіпсіздігін түсінеді және сақтайды;
қоғамдық орындарда мінез-құлық ережелерін сақтайды;
ненің "дұрыс" немесе "дұрыс емес", "жақсы" немесе "жаман" екенін түсінеді және ажыратады;
үйдегі, балабақша тобындағы міндеттерді біледі;
ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын біледі.